

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گناباد

(Course Plan)

عنوان درس: برنامه ریزی درسی، روش های تدریس و ارزشیابی آموزشی
گروه فراگیر: دانشجویان کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی
نیمسال: دوم ۱۴۰۰ - ۱۳۹۹
نام استاد: دکتر محمد رضا منصوریان - دکتر حسین عجم
پیشیناز: اصول و فنون پرستاری
تعداد واحد: ۱/۵ (۱ واحد نظری) و ۰/۵ واحد کارآموزی

هدف کلی درس:

آشنایی با نظریه ها، مراحل و انواع روش های یاددهی-یادگیری و کاربرد روش های نوین برنامه ریزی، آموزش و ارزشیابی فعالیت های آموزشی

اهداف ویژه:

از دانشجویان محترم انتظار می رود که در پایان این درس بتوانند:

- ۱- اصول و مفاهیم آموزش و یادگیری و انواع آن را را تعریف نموده فرآیند آموزش را شرح داده و نظریه های یادگیری و کاربردهای آموزشی آنها در آموزش را توضیح دهند.
- ۲- مفهوم نیاز سنجی و فرآیند تعیین نیازهای آموزشی را شرح داده، مراحل و ابزارهای مورد استفاده در فرآیند نیاز سنجی آموزشی را توضیح دهند.
- ۳- حیطه های سه گانه یادگیری و سطوح مختلف آنها را توضیح داده، اهداف مناسبی در سطوح مختلف حیطه شناختی تدوین کنند.
- ۴- مفهوم طراحی سیستمیک و مراحل مختلف برنامه ریزی درسی را شرح داده، اجزاء اصلی طرح درس دوره و روزانه را بیان نموده، برای یک درس نمونه، طرح درس دوره و روزانه تدوین نمایند.
- ۵- روش های نوین تدریس را با روش های سنتی مقایسه نموده، مزایا و معایب هر یک از روش های مرسوم آموزشی را تشریح کنند.
- ۶- الگوهای تدریس خانواده های داده پردازی، اجتماعی، رفتاری و فردی را با توجه به اهداف، کاربرد و عناصر آنها باهم مقایسه نموده، مبانی نظری، مراحل عملی و وظایف فراده و فراگیر را در الگو های جدید تدریس آموزش علوم پزشکی تشریح نماید.
- ۷- اصول، مفاهیم، مزایا، فرصت ها و موانع یاددهی-یادگیری مداوم و مادام العمر را توضیح داده، روش های مناسب آموزش بالینی با تاکید بر کاربرد در آموزش پرستاری را شرح دهند
- ۸- اصول و اهمیت آموزش به مددجو و خانواده آنان را تبیین نموده، تفاوت ها و شباهت های آموزش به مددجو و خانواده را با آموزش به دانشجویان و کارکنان تحلیل نمایند.
- ۹- لزوم استفاده از تکنولوژی آموزشی را در جریان آموزش تبیین نموده، تفاوت رسانه و وسیله آموزشی را توضیح داده، مزایا و معایب هر یک از وسایل آموزشی برای هر گروه از فراگیران را تحلیل نماید.
- ۱۰- انواع آموزش مجازی را شرح داده، آموزش مستقیم را با غیر مستقیم مقایسه نموده، برای بهبود ارتباط فراده- فراگیر و فعالیت موثر فراگیر در آموزش مجازی روشی کاربردی پیشنهاد دهند.
- ۱۱- مفاهیم حوزه سنجش، اندازه گیری و ارزشیابی آموزشی را تعریف نمایند.
- ۱۲- دسته بندی آزمونها را با توجه به چگونگی تهیه آنها توضیح داده، کاربرد جدول مشخصات آزمون را ذکر کرده، با توجه به اهداف رفتاری سطوح حوزه شناختی و محتوای آموزشی یک درس جدول مشخصات آزمون تدوین نماید.
- ۱۳- انواع آزمونهای پیشرفت تحصیلی را نام برده، کاربرد، مزایا، معایب و شرایط هر یک را توضیح داده، محاسن، معایب و قواعد تهیه انواع سوالات آزمون های پیشرفت تحصیلی را تحلیل نمایند.
- ۱۴- آزمونهای عملکردی را تعریف کرده، ثرات آموزشی ارزشیابی دانشجویان را تحلیل نماید.
- ۱۵- انواع آزمونها CbD, CSR, Mini-CEx, DOPS, OSATS, OSCE, Portfolio, Logbook و ۳۶۰ درجه را شرح داده، کاربرد هر یک را در علوم پزشکی بیان کند.
- ۱۶- با توجه به مباحث نظری درس سناریوی آموزشی مناسبی برای یکی از گروههای هدف تهیه و آنرا ارائه نمایند.
- ۱۷- با توجه به اصول گفته شده برای سناریوی آموزشی خود جدول مشخصات آزمون تهیه و برای ارزشیابی پیشرفت تحصیلی فراگیران/ان سوالات آزمون مناسبی طراحی کنند.

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گناباد

((جدول طراحی پیشگام تدریس))

جلسه	موضوع	اهداف جلسات
اول	معارف _ ارزشیابی آغازین _ تبیین انتظارات	برقراری ارتباط، اطمینان از داشتن پیش‌نیازها _ جایابی _ تعیین اهداف
دوم	اصول و مفاهیم، فرآیند، و نظریه‌های یادگیری (ارزشیابی تشخیصی)	در پایان این جلسه از دانشجویان محترم انتظار می‌رود که: ۱- اصول و مفاهیم آموزش و یادگیری و انواع آن را تعریف نموده و وجه آنها را از یکدیگر افتراق دهند. ۲- فرآیند آموزش را شرح داده آن را با فرآیند پرستاری مقایسه نمایند. ۳- نظریه‌های یادگیری و کاربردهای آموزشی آنها در آموزش را توضیح دهند.
سوم	نیازسنجی آموزشی	۱- مفهوم نیازسنجی و فرآیند تعیین نیازهای آموزشی را شرح دهند. ۲- مراحل و ابزارهای مورد استفاده در فرآیند نیازسنجی آموزشی را توضیح دهند.
چهارم	حیطه‌های یادگیری و تحلیل آموزشی	۱- حیطه‌های یادگیری و سطوح مختلف هریک از آنها را توضیح دهند. ۲- تحلیل آموزشی را تبیین و اهداف کلی و ویژه مناسب آموزشی تدوین نمایند.
پنجم	طراحی سیستماتیک آموزشی اجزاء و عناصر برنامه درسی	۱- مفهوم طراحی سیستمیک و مراحل مختلف برنامه‌ریزی درسی را شرح دهند. ۲- اجزاء اصلی طرح درس دوره و روزانه را بیان نموده، برای یک درس نمونه، طرح درس دوره و روزانه تدوین نمایند.
ششم	روش‌های تدریس در آموزش علوم پزشکی (ارزشیابی تکوینی)	۱- روش‌های نوین تدریس را با روش‌های سنتی مقایسه نمایند. ۲- مزایا و معایب هر یک از روش‌های مرسوم آموزشی را تشریح کنند.
هفتم	الگوهای تدریس در آموزش علوم پزشکی	۱- الگوهای تدریس خانواده‌های داده‌پردازی، اجتماعی، رفتاری و فردی را با توجه به اهداف، کاربرد و عناصر آنها باهم مقایسه نمایند. ۲- مبانی نظری، مراحل عملی و وظایف فراده و فراگیر را در الگوهای جدید تدریس آموزش علوم پزشکی تشریح نمایند.
هشتم	یادگیری مداوم - روش‌های آموزش بالینی	۱- اصول، مفاهیم، مزایا، فرصت‌ها و موانع یاددهی-یادگیری مداوم و مادام‌العمر را توضیح دهند. ۲- روش‌های مناسب آموزش بالینی با تاکید بر کاربرد در آموزش پرستاری را شرح دهند.
نهم	آموزش به مددجو و خانواده	۱- اصول و اهمیت آموزش به مددجو و خانواده آنان را تبیین نمایند. ۲- تفاوت‌ها و شباهت‌های آموزش به مددجو و خانواده را با آموزش به دانشجویان و کارکنان تحلیل نمایند.
دهم	کاربرد تکنولوژی آموزشی در تدریس	۱- لزوم استفاده از تکنولوژی آموزشی را در جریان آموزش تبیین نمایند. ۲- تفاوت رسانه و وسیله آموزشی را توضیح داده، مزایا و معایب هر یک از وسایل آموزشی برای هر گروه از فراگیران را تحلیل نمایند.
یازدهم	آموزش مجازی و از راه دور	۱- انواع آموزش مجازی را شرح داده، آموزش مستقیم را با غیر مستقیم مقایسه نمایند. ۲- برای بهبود ارتباط فراده- فراگیر و فعالیت موثر فراگیر در آموزش مجازی روشی کاربردی پیشنهاد دهند.
دوازدهم	تعاریف، مفاهیم و دسته‌بندی آزمون‌ها مراحل ارزشیابی آموزشی	۱- مفاهیم حوزه‌سنجش، اندازه‌گیری و ارزشیابی آموزشی را تعریف نمایند. ۲- دسته‌بندی آزمون‌ها را با توجه به چگونگی تهیه آنها توضیح دهند. ۳- کاربرد جدول مشخصات آزمون را ذکر کرده، با توجه به اهداف رفتاری سطوح حوزه‌شناختی و محتوای آموزشی یک درس جدول مشخصات آزمون تدوین نمایند.
سیزدهم	آزمون‌های پیشرفت تحصیلی	۱- انواع آزمون‌های پیشرفت تحصیلی را نام برده، کاربرد، مزایا، معایب و شرایط هر یک را توضیح دهد. ۲- محاسن، معایب و قواعد تهیه انواع سؤالات آزمون‌های پیشرفت تحصیلی را تحلیل نمایند.
چهاردهم	آزمون‌های عملکردی بالینی	۱- آزمون‌های عملکردی را تعریف کرده، ثرات آموزشی ارزشیابی دانشجویان را تحلیل نماید. ۲- انواع آزمون‌ها: CbD, CSR, Mini-CEx, DOPS, OSATS, OSCE, Portfolio, Logbook و ۳۶۰ درجه را شرح داده، کاربرد هریک را در علوم پزشکی بیان کند.
پانزدهم	تدوین سناریوی آموزشی	با توجه به مباحث نظری درس سناریوی آموزشی مناسبی برای یکی از گروه‌های هدف تهیه و آنرا ارائه نمایند.
شانزدهم	تدوین طرح ارزشیابی	با توجه به اصول گفته شده برای سناریوی آموزشی خود جدول مشخصات آزمون تهیه و برای ارزشیابی پیشرفت تحصیلی فراگیران سؤالات آزمون مناسبی طراحی کنند.
هفدهم	ارزشیابی تراکمی	تشخیص پیشرفت تحصیلی دانشجویان

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گناباد

روش تدریس: سخنرانی تعاملی - اکتشافی

الگوی تدریس: پیش سازمان دهنده - ایفای نقش

وظایف و تکالیف دانشجوی:

- 1- دانشجویان می بایست بطور منظم و راس ساعت مقرر در کلاس های آنلاین درس حاضر باشند.
- 2- دانشجویان با مطالعه منابع معرفی شده و با آمادگی قبلی در کلاس حاضر شده و مکلف به شرکت فعال در مباحث درسی می باشند.
- 3- هر دانشجو مکلف به تدوین یک سناریوی آموزشی بر اساس اصول گفته شده در کلاس است.
- 4- هر دانشجو مکلف به تدوین جدول مشخصات آزمون و طراحی سوالات مناسب برای ارزشیابی پیشرفت تحصیلی فراگیر/ فراگیران است.

روش ارزشیابی دانشجو:

ردیف	شرح فعالیت	درصد	نمره
۱	تدوین سناریوی آموزش	۲۰٪	۴
۲	تدوین جدول مشخصات آزمون و طراحی سوالات	۲۰٪	۴
۳	آزمون تراکمی	۶۰٪	۱۲
	جمع	۱۰۰٪	۲۰

منابع مطالعه:

- ۱- اسدی نوقابی، احمد علی. «فرآیند یادگیری و اصول آموزش به بیمار» تهران: نشر بشری. آخرین چاپ.
 - ۲- آفازاده، محرم «تاکتیکها و فنون تکنولوژی آموزشی» تهران: نشر سبحان. آخرین چاپ.
 - ۳- جویس، ویل «الگوهای تدریس ۲۰۰۰» محمد رضا بهرنگی (مترجم). آخرین چاپ.
 - ۴- دوگاس، ویتور «اصول مراقبت از بیمار» ترجمه گروه مترجمین تهران: نشر سالمی. آخرین چاپ.
 - ۵- سیف، علی اکبر «روشهای سنجش و اندازه گیری پیشرفت تحصیلی» تهران: انتشارات دوران. آخرین چاپ.
 - ۶- صابریان، معصومه. چگونه طرح درس بنویسیم؟ آخرین چاپ.
 - ۷- صفوی، امان... «کلیات روشها و فنون تدریس» تهران: انتشارات معاصر. آخرین چاپ.
 - ۸- عبدالعلیان، معصومه. روش های تدریس و یادگیری در آموزش پرستاری و مامایی. آخرین چاپ.
 - ۹- عبدالعلیان، معصومه. روش های تدریس و یادگیری در آموزش پرستاری. دانشگاه علوم پزشکی بابل. آخرین چاپ.
 - ۱۰- معزی، داریوش ریزابی، ناهید «اصول و روشهای آموزش به بیمار» مشهد. مشر سخن کستر. آخرین چاپ.
 - ۱۱- ملکولم. کرایک «تحلیل نیازهای یادگیری» زهرا سادات مکانی (مترجم). تهران: معاونت آموزشی وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی، آخرین چاپ.
 - ۱۲- مهاجر، ایروانی تانیا، «اصول آموزش به بیمار» تهران. نشر ویرایش. آخرین چاپ.
 - ۱۳- هرگنهان، السون. «مقدمه ای بر نظریه های یادگیری» علی اکبر سیف (مترجم) نشر داوران. آخرین چاپ.
- 14 - Redman, B.klug. "the practice of patint education". Ninth Edition, St. louis: Mosby. (last Edidion).
- 15- Roy, C. Bertelmo, J. etal." Patient Teaching made incredibly easy". Springhouse corp, pensilvania. (last Edidion).
- 16- Springhouse Crop. "patient teaching refrence manual ". pensilvania:lippincot willams & winking. (last Edidion).